Seat No. : ______________

AH-105

April-2023

B.Ed., Sem.-IV

B-111 : Accountancy

Time : 2½ Hours] **[Max. Marks : 70**

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : **14**

(1) શૈક્ષણિક સાધનોનો અર્થ જણાવી, તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. ઇન્ટરનેટનો શૈક્ષણિક ઉપયોગ સવિસ્તાર સમજાવો.

(2) અનુબંધના વિવિધ પ્રકાર ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

અથવા

(1) અનુબંધનું મહત્ત્વ જણાવી, નામાનો દૈનિક જીવન સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(2) નામાનાં મૂળતત્ત્વોના વિષયને રસપ્રદ બનાવવા માટે એક શિક્ષક તરીકે તમે કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરશો ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. તેમજ તેના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવો.

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : **14**

(1) નામાનાં મૂળતત્ત્વોના શિક્ષકની શૈક્ષણિક લાયકાત જણાવી, નામાના શિક્ષક પાસે રાખવામાં આવતા અપેક્ષિત કૌશલ્યોની વિગતવાર સમજૂતી રજૂ કરો.

(2) નામાનાં મૂળતત્ત્વોના વર્ગખંડના હેતુઓ જણાવી, નામાનાં મૂળતત્ત્વોના વર્ગખંડની જરૂરિયાત જણાવો.

અથવા

(1) નામા મંડળનું મહત્ત્વ જણાવી, નામા મંડળની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

(2) નામાનાં આધુનિક સોફ્ટવેયરનો અર્થ જણાવી, તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. નામાના કોઈ એક સોફ્ટવેયર વિશે ટૂંકી વિગત રજૂ કરો.

@geniusguruji

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : 14

(1) આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો વિશે સમજૂતી રજૂ કરો.

(2) સંદર્ભ પુસ્તક, સામાયિક અને જર્નલ વિશે માહિતી આપી, નામાનાં વિષયમાં ઉપયોગી કોઈ બે સંદર્ભ પુસ્તક, સામાયિક અને જર્નલ વિશે જણાવો.

અથવા

(1) નામાનાં મૂળતત્ત્વોના ધોરણ-12ના વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરો.

(2) પાઠ્યપુસ્તકના રચનાના હેતુઓ જણાવી શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ માટે પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા કરો.

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : 14

(1) નીચેના વ્યવહારો પરથી શ્રી પ્રથમનો ત્રણ કોલમવાળો રોકડમેળ તૈયાર કરો :

2015

ઓગસ્ટ

1. શરૂઆતની રોકડ સિલક ₹ 3,000; બેંક સિલક ₹ 6,000.
2. ઈશિતાને 10% વેપારી વટાવે ₹ 10,000નો માલ વેચ્યો. નાણાં ચેકથી મળ્યાં, જે બેંકમાં ભર્યા.
7. ઈશિતા પાસેથી મળેલ ચેક નકારાયો.
9. ઈશિતાના રિસીવરે રૂપિયા 50 પૈસા લેખે ડિવિડંડ ચેકથી આપ્યું.
10. તન્વીને ₹ 6,000નો માલ 10% રોકડ વટાવે રોકડેથી વેચ્યો.
13. નિધિ પાસેથી ₹ 5,000નો માલ 10% રોકડ વટાવે ખરીદ્યો. અડધી રકમ ચેકથી અને બાકીનાં નાણાં રોકડા ચૂકવ્યા.
15. બેંકે ડિવિડંડના ₹ 1,000 વસૂલ કરી આપણા ખાતામાં જમા કર્યા છે.
17. બેંકે બેંક વ્યાજના ₹ 100 આપણા ખાતે જમા આપ્યા છે.
24. જાહેરાત ખર્ચના ₹ 3,000 રોકડ ચૂકવ્યા.
26. ઘરે સત્યનારાયણની કથા નિમિતે ₹ 1,000નો ખર્ચ થયો, જે ધંધામાંથી ચૂકવ્યા.
27. ઘર માટે ₹ 3,000નું ફર્નિચર ખરીદ્યું. નાણાં ચેકથી ચૂકવ્યા.
28. જયંતીને ₹ 3,090ના દેવા પેટે ₹ 3,000નો ચેક આપી હિસાબ ચૂકતે કર્યો.
29. હિના ₹ 2,575ના હિસાબની સામે ₹ 2,500નો ચેક આપી હિસાબ ચુકતે કરી ગઈ.
31. ₹ 500 રોકડ હાથ પર રાખી બાકીની રકમ બેંકમાં ભરી.

@geniusguruji

(2) નીચેના વ્યવહારની પેઢીના વિસર્જનના સંજોગોમાં થતી આમનોંધ લખો :

1. પેઢીના વિસર્જન સમયે પાઘડીની ચોપડે કિંમત ₹ 56,000 છે. તેની કોઈ રકમ ઉપજતી નથી.
2. વિસર્જન સમયે પાકા સરવૈયામાં જમીન-મકાન ₹ 8,00,000 અને રોકાણો ₹ 2,00,000 દર્શાવેલ છે. તેના અનુક્રમે ₹ 9,00,000 અને ₹ 1,50,000 ઉપજ્યા.
3. પેઢીની કુલ મિલકતો ₹ 2,00,000 છે, જે પૈકી ચાલુ મિલકતો 40% છે. (રોકડ ₹ 10,000 સહિત). ચોપડે મૂલ્યની ઉપજ થઈ.
4. ચોપડે પાઘડી દર્શાવેલ નથી, છતાં વિસર્જન સમયે તેના વેચાણના ₹ 50,000 ઉપજ્યા.
5. લેપટોપની કિંમત ₹ 35,000 છે. એક ભાગીદાર તેને ₹ 25,000માં લઈ જાય છે.
6. એક ભાગીદાર તેની શ્રીમતીજીની પેઢીને આપેલ લોન ₹ 40,000 ચુકવવાનું સ્વીકારે છે.
7. આવકવેરાની જવાબદારી ₹ 30,000 ચૂકવવાની થઈ. જે ચોપડે નોંધેલ નથી. જે ચૂકવી આપી.

અથવા

(1) (i) નીચે આપેલ વિગતોના આધારે ચાલુ ગુણોત્તર અને પ્રવાહી ગુણોત્તરની ગણતરી કરો :

વિગત	(₹)	વિગત	(₹)
સ્ટોક	3,00,000	લેણીહૂંડી	75,000
દેવાદારો	2,50,000	ઘાલખાધ અનામત	20,000
રોકડ અને રોકડ સમકક્ષ	1,20,000	અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચા	60,000
ફર્નિચર	1,60,000	લેણદારો	2,00,000
દેવીહૂંડી	60,000	ખર્ચા ચૂકવવાના બાકી	50,000
ટૂંકાગાળાની લોન	40,000		

(ii) 'એચ' કંપની લિમિટેડની નીચે આપેલ વિગતોના આધારે દેવાં-ઇક્વિટી ગુણોત્તર જણાવો :

વિગત	(₹)	વિગત	(₹)
લાંબાગાળાનાં દેવાં	8,00,000	ઇક્વિટી શેરમૂડી	8,00,000
લાંબાગાળાની જોગવાઈઓ	4,00,000	પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	2,00,000
નફા-નુકસાન ખાતાની ઉધાર બાકી	50,000	લેણદારો	1,25,000
દેવીહૂંડી	25,000	ખર્ચા ચૂકવવાના બાકી	10,000

(2) નીચેના હિસાબી ખ્યાલ ટૂંકમાં સમજાવો :

(i) ચાલુ પેઢીનો ખ્યાલ

(ii) પડતરનો ખ્યાલ

(iii) એકસૂત્રતાનો ખ્યાલ

@geniusguruji

5. નીચે આપેલા કુલ **12** પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ **7** પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : **14**

(1) શૈક્ષણિક સાધનોના પ્રકારો જણાવો.

(2) નામાનો અર્થશાસ્ત્ર વિષય સાથેના અનુસંબંધનું ઉદાહરણ આપો.

(3) ટીચિંગ મૉડેલની શૈક્ષણિક ઉપયોગિતા જણાવો.

(4) વર્ગ વ્યવહાર વિશ્લેષણની કોઈપણ બે મર્યાદા જણાવો.

(5) સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓનું મહત્ત્વ જણાવો.

(6) નામાખંડમાં થઈ શકે તેવી કોઈ બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

(7) પાઠ્યપુસ્તકના કોઈ બે બાહ્ય લક્ષણો જણાવો.

(8) નામના વિષયમાં વિદ્યાર્થીને ઉપયોગી કોઈ બે જર્નલ્સ જણાવો.

(9) પાઠ્યપુસ્તકનું મહત્ત્વ જણાવો.

(10) જમાખર્ચી વ્યવહાર સમજાવો.

(11) દ્વિઅસરનો ખ્યાલ સમજાવો.

(12) પેઢીનો વિસર્જન ખર્ચ ₹ 20,000 થયો. આમનોંધ લખો.

@geniusguruji

Seat No. : _______________

AH-105

April-2023

B.Ed., Sem.-IV

B-111 : Accountancy

Time : 2½ Hours] **[Max. Marks : 70**

1. Answer the following questions in detail : **14**

(1) Explain the meaning of Teaching Aids (educational tools) and explain their importance. Explain in detail the educational use of Internet.

(2) Explain with example different types of correlation.

OR

(1) State the importance of correlation and explain the correlation of Accountancy with daily life with example.

(2) How do you use computer as a teacher to make the subject of Accountancy interesting ? Explain with example. Also state its advantages and limitations.

2. Answer the following questions in detail : **14**

(1) Stating the educational qualifications of an Accountancy teacher, provide a detailed explanation of the skills expected to be possessed by an Accountancy teacher.

(2) State the objectives of the Accountancy class room and state the need for the Accountancy class room.

OR

(1) State the importance of Accountancy club. State various activities of Accountancy club.

(2) State the meaning of the modern Accountancy software and explain its importance. Give brief details about one of the software of Accountancy.

@geniusguruji

3. Answer the following questions in detail : **14**

(1) Explain the characteristics of an ideal textbook.

(2) Give information about reference books, periodicals and journals. Mention any two reference books, periodicals and journals useful in the Accountancy subject.

OR

(1) Review the current textbook of class-12 Accountancy.

(2) State the objectives of the construction of textbook. Review the textbook for the teacher and students.

4. Answer the following questions in detail : **14**

(1) From the following transactions, prepare three columnar cash book in the books of Mr. Pratham :

2015

August

1. Opening Cash balance ₹ 3,000; Bank balance ₹ 6,000

2. Goods of ₹ 10,000 sold to Ishita at 10% trade discount. Amount is received by cheque, which was deposited in the bank.

7. A cheque issued by Ishita is dishonoured.

9. Receiver of Ishita paid the dividend of 50 paise against rupee by cheque.

10. Goods of ₹ 6,000 sold to Tanvi for cash at 10% cash discount.

13. Purchased goods worth ₹ 5,000 from Nidhi at 10% cash discount. Half amount paid by cheque and remaining amount paid in cash.

15. The bank has collected ₹ 1,000 of dividend and deposited it in our account.

17. Bank has credited ₹ 100 of bank interest in our account.

24. Paid ₹ 3,000 in cash towards advertising expenses.

26. ₹ 1,000 paid from business for Satyanarayana's Katha at home.

27. Bought furniture worth ₹ 3,000 for home, the amount paid by cheque.

28. A cheque of ₹ 3,000 is issued to Jayanti in full settlement of account of ₹ 3,090.

29. Hina has paid by cheque of ₹ 2,500 in full settlement of ₹ 2,575.

31. After keeping cash on hand ₹ 500, remaining amount is deposited in the bank.

@geniusguruji

(2) Pass journal entries for the following transactions of firm in the case of firm's dissolution:

1. At the time of dissolution, the book value of goodwill is ₹ 56,000. No amount is realised.
2. At the time of dissolution, in the balance sheet land-building ₹ 8,00,000 and investments of ₹ 2,00,000 are disclosed ₹ 9,00,000 and ₹ 1,50,000 are realised from them respectively.
3. Total assets of the firm are ₹ 2,00,000 out of which 40 % of are current assets (including cash of ₹ 10,000). Book value is realised.
4. Goodwill is not disclosed in the book. But ₹ 50,000 are realised from its sale during dissolution.
5. The value of laptop is ₹ 35,000. One partner has taken it for ₹ 25,000.
6. A partner has accepted to pay loan of his amt. ₹ 40,000 which was given to the firm.
7. Income tax liability is now payable ₹ 30,000, it is not recorded in the book.

OR

(1) (i) From the following information, calculate current ratio and liquid ratio :

Particulars	**(₹)**	**Particulars**	**(₹)**
Stock	3,00,000	Bills receivables	75,000
Debtors	2,50,000	Bad debts reserve	20,000
Cash and cash equivalent	1,20,000	Expenses paid in advance	60,000
Furniture	1,60,000	Creditors	2,00,000
Bills payable	60,000	Outstanding Expenses	50,000
Short-term loan	40,000		

(ii) From the following information of 'H' Co. Limited, calculate debt-equity ratio :

Particulars	**(₹)**	**Particulars**	**(₹)**
Long-term liabilities	8,00,000	Equity share capital	8,00,000
Long-term provisions	4,00,000	Preference share capital	2,00,000
Debt balance of profit-loss A/c	50,000	Creditors	1,25,000
Bill Payables	25,000	Outstanding expenses	10,000

(2) Explain the following accounting concepts in brief :

(i) Going Concern concept

(ii) Cost Concept

(iii) Consistency concept

@geniusguruji

5. Answer ANY **7** questions from the following **12** questions :

(1) State the types of Educational tools.

(2) Give an example of correlation of Accountancy with Economics.

(3) State the educational usefulness of teaching model.

(4) State any two limitations of classroom interaction analysis.

(5) State the importance of co-curricular activities.

(6) State any two activities which can be done in Accountancy room.

(7) State any two external characteristics of textbook.

(8) State any two journals of Accountancy which are useful for the Accountancy students.

(9) State the importance of textbook.

(10) Explain : contra entry

(11) Explain the concept of dual entry.

(12) Dissolution expense of firm is ₹ 20,000. Write Journal Entry.

@geniusguruji